

דוח מבקר המדינה בנושא

"ייעוץ והספקת שירותים משפטיים בשלטון המקומי"

(מתוך דוחות על הביקורת בשלטון המקומי לשנת 2016)

- דוח מעקב -

1. רקע

חוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי), התשל"ו-1975 קובע כי רשות מקומית חייבת לקבל ייעוץ משפטי ועליה למנות עורך דין ליועצה המשפטי. היועץ המשפטי יהיה עובד הרשות המקומית. לעתים, אין ביכולתו של היועץ המשפטי למלא את כל צורכי הרשות בתחום המשפטי, והרשות נזקקת לסיוע נוסף מעורכי דין חיצוניים. נמצא כי כלל הרשויות המקומיות נוהגות לשכור את שירותיהם של עורכי דין חיצוניים, הן בהתקשרויות על-פי צורך והן בהתקשרויות קבועות בהסכמי ריטיינר לצרכים שונים (להלן - **עורכי דין חיצוניים**). בחודשים ספטמבר 2015 - מאי 2016 בדק משרד מבקר המדינה היבטים נבחרים בנושא הייעוץ וההספקה של השירותים המשפטיים בידי עורכי דין חיצוניים. במסגרת הביקורת הני"ל נבחנו מספר רשויות מקומיות וביניהם עיריית ראשון לציון. ממצאי מעקב הביקורת אחר יישום המלצות מבקר המדינה יובאו להלן. חלק מהממצאים וההמלצות מובאים כלשונם בדוח מבקר המדינה.

2. הליכי ההתקשרויות עם היועצים המשפטיים

❖ ממצאים מדוח מבקר המדינה

משרד עו"ד י' שהועסק בשנים 2013-2015 בעירייה השתכר בסכומים גבוהים מאוד בגין השירותים אותם סיפק לעירייה: בשנים 2013 ו-2014 שילמה לו העירייה, 6 מיליון ש"ח בכל שנה, ובשנת 2015 - 4.35 מיליון ש"ח. העירייה ומשרד עו"ד י' מסרו בתשובותיהם למבקר המדינה כי השכר ששילמה העירייה למשרד זה היה מידתי וסביר ביחס להיקף השירותים שניתן לעירייה ולאיותם.

3. תקינה בלשכות המשפטיות

❖ ממצאים מדוח מבקר המדינה

עד מועד סיום הביקורת במאי 2016, לא קבע משרד הפנים מבנה תקני למערך הייעוץ המשפטי ברשויות המקומיות. נמצאה שונות רבה במספר עורכי דין המועסקים בלשכות המשפטיות בעיריות בעלות היקף אוכלוסייה דומה. במועד הביקורת העסיקה עיריית באר שבע 19 עורכי דין,

עיריית נתניה 12 עורכי דין, עיריית פתח תקווה 11 עורכי דין ואילו עיריית ראשון לציון העסיקה ארבעה עורכי דין בלבד. העירייה כתבה בתשובתה מיוני 2016 כי היא עמלה על הקמת לשכה משפטית פנימית גדולה במטרה לעבות את השירות המשפטי הפנימי ולהסתייע פחות בעורכי דין חיצוניים.

4. המלצות מבקר המדינה

❖ הערות והמלצות מבקר המדינה

על כל הרשויות המקומיות המבקשות למסור עבודות משפטיות לעורכי דין חיצוניים לנהוג בהגינות ובשקיפות ולשמור על העיקרון של מתן הזדמנות שווה. ראוי שכלל הרשויות המקומיות ירעננו את שורות יועציהן המשפטיים החיצוניים ועורכי הדין החיצוניים אחת לתקופה, באופן שלא יפגע במקצועיות השירות שהן מקבלות מחד, ויתיישב עם עקרונות שוויון ההזדמנויות ומניעת משוא פנים מאידך, ואף ימנע תלות ממושכת במשרד עורכי דין מסוים. על הרשויות המקומיות שנבדקו בדוח זה לפעול על פי ההמלצות המופיעות בו כדי להבטיח ייעוץ משפטי שיופעל באופן יעיל, הוגן ונקי כפיים כשטובת התושבים לנגד עיניו.

❖ מעקב הביקורת - פעולות שננקטו

ב-18.1.18 מסרה המשנה ליועצת המשפטית לעירייה - למיסוי מוניציפלי ומשפט מינהלי:

”

1. כידוע, משרד עו"ד [חיצוני] שרת את העירייה והוועדה המקומית לתכנון ולבנייה משך עשרות שנים, והעניק להן שירותים משפטיים חיצוניים, שכללו את כל תחומי המשפט המוניציפאלי, למעט התביעה והאכיפה העירונית. מהמידע שמסר משרד עו"ד [החיצוני] בשלהי שנת 2015, השתמשה העירייה בזמנו בשירותי מיקור חוץ משפטיים בהיקף של כ-26 משרות מלאות של עו"ד (כ-5,000 שעות ייעוץ וייצוג משפטי לחודש, לא כולל התביעה והאכיפה העירונית).
2. במהלך חודש אוגוסט 2015 מינתה העירייה יועצת משפטית חדשה לעירייה... אשר החלה בתפקידה ביום 1.10.2015.
3. חלק מתפקידיה של [היועצת המשפטית לעירייה] היו להקים בעירייה לשכה משפטית פנימית, אשר תספק לעירייה ולאורגניה שירותי ייעוץ וייצוג משפטי חלקי, ואת היתר - לצרוך בשירותי מיקור חוץ משרדי עו"ד המתמחים בתחום השלטון המקומי והמשפט המינהלי.
4. בהתאם להסדר שהתגבש בבג"צ 4027/13 בחודש יולי 2015, עתידה הייתה העירייה להיפרד ממשרד עו"ד [החיצוני] עוד במהלך שנת 2015.
5. לפיכך ועל מנת להיערך לסיום ההתקשרות עם משרד עו"ד [החיצוני] בשעה שהלשכה המשפטית הפנימית בעירייה עוד לא החלה להתגבש, פרסמה העירייה קול קורא פומבי למשרדי עו"ד העוסקים בתחום השלטון המקומי להציע את

- מועמדותם למאגר יועצים משפטיים בתחומים שונים. ההליכים מכוח הקול הקורא הסתיימו ביום 2.11.15.
6. בהתאם להסדר שאושר בבג"צ 4027/13, נפרדה עיריית ראשון לציון ממשרד עורכי הדין [החיצוני] בשלהי שנת 2015. מ-31.12.2015 חדל משרד עו"ד [החיצוני] לספק לעירייה שירותים ייעוץ וייצוג משפטיים (למעט חריגים שאושרו ע"י משרד המשפטים ופרקליטות המדינה).
7. במרוצת שנת 2016 הוקמה בעירייה לשכה משפטית חדשה, הכוללת צוות של 20 עורכי דין בתחומי עשייה שונים (5 מהם בתחום התביעה והאכיפה העירונית, כפי שהיה גם קודם לכן, בתקופה שבה סיפק משרד עו"ד [החיצוני] את השירותים המשפטיים לעירייה), וכן צוות עזר (מנהלת תיאום בקרת פרויקטים, מזכירות משפטית, מתמחים/סטודנטים למשפטים).
8. במהלך שנת 2017 ועם גיוס מרבית עוה"ד ללשכה המשפטית בעירייה, נעזרת העירייה בשירותי מיקור חוץ ממשרדי עורכי הדין המצויים במאגר העירוני, בהיקפים מצומצמים יותר מבעבר.
9. יובהר כי בכוונת העירייה לצאת למכרז/קול קורא פומבי חדש ליצירת מאגר עורכי דין חדש לקראת אוגוסט 2018, בחלוף 3 שנים מפרסום הקול הקורא הקודם."

